Uden emne

Struensees tand udlånt til Rigsarkivet

Ion Meyer

Struensee har gennem hele foråret været den mest omtale person fra 1700-tallets danske magtscene. Det er ikke noget nyt. Blandingen af nye ideer og vilje til reformer, internationale kontakter, muligheden for et udøve magt og ikke mindst hans ganske nære relation til dronningen betød, at han også var genstand for en uhyre interesse i sin […]

Struensee har gennem hele foråret været den mest omtale person fra 1700-tallets danske magtscene. Det er ikke noget nyt. Blandingen af nye ideer og vilje til reformer, internationale kontakter, muligheden for et udøve magt og ikke mindst hans ganske nære relation til dronningen betød, at han også var genstand for en uhyre interesse i sin samtid. Det fik som kendt fatale følger.
Du har mulighed for at komme tæt på Struensee eller, rettere sagt, en del af ham. Det er ikke i Mads Mikkelsens skikkelse, men en af hans tænder er bevaret og kan ses i en udstilling på Rigsarkivet. Medicinsk Museion har netop forlænget udlånet så tanden kan ses på udstillingen **Struensee – kærlighed, vanvid og idealisme** i 1700-tallet frem til november 2012.

[flickr id="7595940788" thumbnail="medium" overlay="false" size="small" group="" align="center"]
Struensee's tand er sammen med en af Brandt tænder monteret på en plade i en guldramme, sammen med et originalt dokument af Distriksmedikus M. W. Kall (1752-1817). På dokumentet står der: "Den største af disse Tænder er en Øjentand af Johan Friderich Struensees Mund: den anden er en Fortand af Enevold Brandts Mund. Dem begge har jeg udbrudt strax, da Stagerne, hvorpå de to Hoveder sadde, vare nedfaldne, og førend Legemerne blev nedgravne. M.W. Kall"
Guldrammen har nogle mærker på den nederste forreste kant men er i generel god stand. Der er ikke sparet på limen ved opklæbningen af tænder og dokument. Det er ikke kønt men kan nu opfattes som en del af en samlet original museumsgenstand.
Der er tilføjet forskellige kommentarer på bagsiden af rammen, men desværre kan en del af det ikke tydes. Det kan læses at: "Stagerne var rejst på pesthus-fælleden, hvor nu Amerikavej er …", at F.C.C. Hansen i 1927 "… forsøgte at …" og at S.E. Kühn "… i hvis familie … i mange år havde været…".
I 1622 blev Københavns galgebakke indrettet udenfor Vesterport på en grund hvor Amerikavej senere blev anlagt. Stedet blev tidligere kaldt Pesthusfælleden og den store galge blev ombygget flere gange.
Struensee og Brandt blev henrettet på Østerfælled på en selv for samtiden grusom måde. Højre hånd blev afhugget og derefter hovedet. Den unge mestermand var formodentlig nervøs, der skulle flere hug til før Struensee's hoved var skilt fra kroppen. Derefter blev kroppene parteret og overført til galgebakken ved Vesterport, efter sigende fordi enkedronning Juliane så kunne nyde synet af de maltrakterede lig fra Frederiksberg Slot.
F.C.C. Hansen var professor i anatomi ved det lægevidenskabelige fakultet ved Københavns Universitet. Han havde derfor arbejdsplads i det Kongelige Kirurgiske Akademi, der nu bruges af Medicinsk Museion. Han undersøgte i 1927 to skeletter der tidligere var flyttet fra stejlestedet ved galgebakken ved Vesterport til Vester Kirkegård og som man antog var de jordiske rester af Struensee og Brandt. Han mente at kunne bekræfte tændernes ægthed. Disse skeletter har siden været opbevaret i Petri Kirkes krypt og senere undersøgelser har stillet spørgsmålstegn ved om skeletter og tænder hører sammen.
Tænderne har haft relation til S.E. Kühn og hans familie, men det er ikke tydeligt i hvilken periode og om de var indrammet på det tidspunkt.
Når man se på Stuensee's tand kan der give følelsen at være lidt tættere på hans vej mod magtens tinder og det bratte og voldsomme fald. Måske kan en undersøgelse med særlige lyskilderer gøre det muligt at tyde et par bogstaver eller ord mere på rammens bagside, så vi kan få nye oplysninger om de indrammede tænder og deres historie.